

Commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water

Concept verslag commissievergadering

Veiligheid, Voldoende en Schoon Water van 1 november 2023

Aanwezig: de dames Kuiper en Lenting en de heren Boter (voorzitter), In 't Hout, Janssen, Van Mensvoort (portefeuillehouder), Schaafsma en Wolters (AB-leden)
de heer Van der Laan, hoofd Veiligheid en Voldoende Water (secretaris)
de heer Timmer, hoofd Schoon Water
mevrouw Schrik, bestuurs- en managementassistente (verslag)

Afwezig: de heer Duintjer

1. Opening

De heer Boter opent de vergadering, doet mededeling van de afwezige en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen

Geen.

3. Verslag commissie VVSW d.d. 20 september 2023

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 15 november 2023

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Najaarsrapportage 2023

Blz. 4; nr.1 van de opsomming onder aan de bladzijde.

Mevrouw Lenting vraagt waar de provincie verantwoordelijk voor is en wat de provincie heeft verzuimd om te doen het afgelopen jaar.

De heer Van der Laan antwoordt dat de provincie bijvoorbeeld verantwoordelijk is voor het tegengaan van veenoxidatie en aanwijzing van gebruiksfuncties van het gebied. Het waterschap is afhankelijk van de functies in het gebied voor o.a. het voeren van een gewenst peilbeheer. Elke functie (bebouwd gebied, veeteelt, akkerbouw ed.) heeft een specifiek peilbeheer nodig.

De heer Janssen vraagt zich af of het waterschap aan de voorkant misschien meer actie kan ondernemen in het kader van risicobeheersing veenoxidatie.

De heer Van der Laan antwoordt dat er aan de voorkant overleg plaats vindt tussen het waterschap en de provincies om projecten en werkzaamheden integraal aan te pakken.

De heer Van Mensvoort zegt dat we ook met twee provincies moeten afstemmen ten aanzien van werving van gronden voor een andere gebiedsinrichting. Het blijkt moeizaam om een functiewijziging door te voeren.

Blz. 9; Windketels vervangen

De heer Schaafsma zegt dat er een overschrijding was van het geraamde bedrag voor het vervangen van de windketels en vraagt hoe het kan dat van tevoren niet bekend was welke ondergrondse zaken er in ons gebied zijn en in welke staat deze zijn.

De heer Timmer antwoordt dat de windketels al vele jaren meegaan en dat de tekeningen en gegevens van deze ketels niet altijd actueel en beschikbaar zijn als gevolg van gegevensoverdracht van rechtsvoorgangers, zoals bij de windketels. Op zich is bekend waar ondergrondse zaken zich bevinden in ons gebied.

De heer In 't Hout vraagt zich af waarom een begroting nodig is voor dergelijke werkzaamheden omdat het altijd moeilijk is te ramen. Het betreft regulier onderhoud. Bij regulier onderhoud kunnen er altijd onvoorziene zaken optreden.

De heer Timmer antwoordt dat de C-investeringen reeds zijn goedgekeurd bij de vaststelling van de begroting. Toch wordt er een extra indicatie gegeven terwijl het wel een onzekere inschatting is.

De heer Van der Laan is van mening dat het wel gewenst is dat dergelijke onderwerpen worden begroot omdat er anders totaal geen zicht is op de te verwachten kosten. Er zijn begrotingstechnisch altijd voor- en tegenvallers over meerdere werkzaamheden.

De heer Janssen zegt dat de vervanging van de windketels een erfenis is van de rechtsvoorgangers. Er wordt uitgegaan van een vermoedelijke afschrijvingstermijn. Indien het vaker gebeurt dat de C-kredieten worden overschreden is het misschien verstandig om naar de afschrijvingstermijnen te kijken. Indien er signalen zijn voor dergelijke aanpassingen of vervanging in het kader van risicobeheer dit graag tijdig melden.

De heer Timmer antwoordt dat er wordt begroot en dat hier ook van wordt geleerd voor volgende onderwerpen/projecten. Zoals bijvoorbeeld dat er asbest bij een windketel is geconstateerd. Bij een volgende aanpassing kan hier dan rekening mee worden gehouden dat er mogelijk asbest dient te worden verwijderd.

De heer Schaafsma is benieuwd of er nog meer onvoorziene ondergrondse zaken zijn en zo ja zou hiervoor dan een paragraaf opgenomen kunnen worden in de rapportage.

De heer Timmer antwoordt dat voor zuiveringstechnische werken niet veel ondergrondse zaken benodigd zijn en dat de ondergrondse objecten wel bekend zijn.

Blz. 4; nr.4 van de opsomming onder aan de bladzijde.

Mevrouw Kuiper heeft het gevoel dat de tekst niet duidelijk is omschreven en dat de tekst andersom zou moeten zijn. Het is gewenst dat je ook voor de PPLG als volwaardige partner meedoet en vraagt wat het verschil is tussen NPLG en PPLG.

De heer Van Mensvoort zegt dat het van belang is om met alle betrokkenen in overleg te zijn. Het waterschap zou graag een wat grotere sturende rol in het overleg willen hebben.

Andere partijen moeten zich ook bewust worden van het belang van het waterschap.

Blz. 5; Duurzaamheid/innovatie etc. Tabel

De heer Boter vraagt waarom er nog middelen beschikbaar zijn voor 2023 en waarom deze voorgenomen werken niet zijn uitgevoerd.

De heer Van der Laan antwoordt dat een aantal projecten wordt belemmerd door verschillende onderzoeken en daardoor vertraagd wordt uitgevoerd.

De heer In 't Hout zegt dat in het vorig coalitieakkoord 1 miljoen per jaar werd opgenomen ten behoeve van duurzaamheid. Na een bepaalde periode werd dit bedrag niet jaarlijks meer apart benoemd maar werd het bedrag in de begroting opgenomen voor bepaalde projecten.

De heer In 't Hout vraagt zich af of dit bedrag jaarlijks wordt geïnvesteerd in duurzaamheidsmaatregelen.

De heer Van der Laan antwoordt dat duurzaamheidsmaatregelen integraal in de projecten worden meegenomen.

Mevrouw Kuiper vraagt naar de stand van zaken van de aanpassing van de werkplaats Veele.

De heer Van der Laan antwoordt dat er een budget is aangevraagd voor het plaatsen van zonnepanelen bij de werkplaats Veele. Echter in Veele staan oude gebouwen en die gebruiken veel energie vanwege warmtelekken en dergelijke. Op dit moment is onderzoek gaande om de meest voordelige functionele oplossing te zoeken. Of de oude gebouwen opknappen of te kiezen voor nieuwbouw. Indien er meer bekend is omtrent het onderzoek wordt het algemeen bestuur geïnformeerd.

Er is overleg gaande met de omwonenden omtrent het aanbrengen van zonnepanelen.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- Kennis te nemen van de najaarsrapportage 2023;
- De tweede begrotingswijziging 2023 vast te stellen;
- De bij de begroting 2023 geraamde onttrekking aan de algemene reserve watersysteembeheer van € 2.075.000,- te verlagen met € 504.000,-;
- € 1.200.000,- te doteren aan de bestemmingsreserve HWBP;
- Een krediet van € 76.000,- beschikbaar te stellen voor het vervangen van windketels.

6. Begroting 2024

Begroting

Blz. 35; Elektriciteit

De heer Wolters vraagt wat de stand van zaken is in hoeverre het waterschap energie zelfvoorzienend is.

De heer Timmer antwoordt dat in het kader van de regelgeving een reductie (2% per jaar) van energiegebruik voor alle overheden is opgelegd waaraan het waterschap ruim heeft voldaan. Het waterschap heeft de laatste 15 jaar 30% minder energie ingekocht. Tevens moest men zelf energie opwekken. Wij wekken 33% van ons verbruik zelf op via de WKK's. De rest wordt ingekocht. Dat waren de regels tot op dit moment. Vanuit Europese regelgeving wordt in het kader van Stedelijk Afvalwater waarschijnlijk meer energie verbruikt door alle nieuwe verplichtingen. Tevens moet men zichzelf van energie voorzien binnen de hekken van een zuivering, waaraan allerlei beperkingen worden opgelegd. Het lijkt niet waarschijnlijk dat het waterschap totaal energieneutraal wordt.

De stip op de horizon is 2040. Mogelijk dat er door innovatie oplossingen worden gevonden.

De heer Wolters zegt dat de heer Timmer alle dilemma's duidelijk heeft gemaakt.

De heer Timmer zegt dat in het vorige coalitieakkoord stond dat onze assets beschikbaar werden gesteld voor derden om energie op te wekken en omdat dit meetelde als eigen gebruik van het waterschap waardoor het waterschap energieneutraal zou kunnen worden, echter dit is dan niet binnen de hekken van een zuivering.

De heer In 't Hout verbaast zich erover dat bij de aanleg van het windmolenpark langs de N33 alle grondeigenaren hun grond beschikbaar hebben gesteld behalve het waterschap.

De heer Van Mensvoort zegt dat geconcludeerd kan worden dat het plaatsen van zonnepanelen en windmolens moeilijk is en dat de opgaves vanuit de Europese regelgeving hiermee moeilijk zijn te verenigen.

Bestuursvoorstel

Blz. 7; Tabel: *Tariefeffecten op voorbeeld belastingbetalers*

De heer In 't Hout vraagt of er een correlatie is tussen landbouw en natuur zowel in ha als in €.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

Landbouwgrond valt onder de belastingcategorie “watersysteemheffing overig ongebouwd”. Overig ongebouwd zijn alle gronden die niet tot de belastingcategorie “watersysteemheffing natuur” vallen. Behalve landbouwgrond vallen hier bij voorbeeld ook onder: braakliggende terreinen, speeltuinen en openbaar groen. In onze begroting 2024 gaan we ervan uit dat er 134.180 hectare overig ongebouwd is. Daar is het belastingtarief 2024 ook op gebaseerd. Dit aantal hectares verandert jaarlijks. Een deel van de hectares krijgt een andere bestemming. Het kan bebouwd worden (woning of industrie) of de functie kan veranderen in “natuur”. Voor dat laatste is altijd een “bewijs” nodig. Dat kan bijvoorbeeld zijn een vermelding in het natuurbeheerplan van de provincie of een overeenkomst met een instantie waarbij de eigenaar de grond natuurlijk moet beheren. Daarnaast moet dan ook feitelijk blijken dat er sprake is van natuur(ontwikkeling) of beheer. Dat constateren we meestal via waarneming ter plekke. Ook komt het weleens voor dat natuur weer wordt omgezet in landbouwgrond (overig ongebouwd). Dat is een aantal jaren geleden op grote schaal gebeurd met het beëindigen van productiebossen (als gevolg van het beëindigen van een subsidieregeling voor productiebos) in ons gebied. Op deze wijze verandert het aantal hectares overig ongebouwd. Het is dus niet zo dat landbouwgrond alleen kan veranderen in natuur.

Het effect op de tarieven is dat een wijziging in het aantal hectares overig ongebouwd een wijziging van het tarief betekent (het noemer effect). Omdat over het algemeen het aantal hectares overig ongebouwd afneemt, stijgt het tarief.

Begroting

Blz. 81; Bijlage 1; nr. 917 Versterking Borgsloot

De heer In 't Hout zegt dat in de vorige bestuursvergadering besloten is om een bedrag van € 3.6 miljoen beschikbaar te stellen. In bijlage 1 staat echter € 3 miljoen.

De heer Van der Laan antwoordt dat het inderdaad € 3.6 miljoen moet zijn. Waarschijnlijk was de begroting 2024 al gereed toen het bestuurlijke besluit over de Borgsloot is genomen.

Blz. 82; Bijlage 1; nr. 602 Vervanging hekwerk zeedijk

De heer in 't Hout verbaast zich over het genoemd bedrag omdat er beschreven staat dat het plaatsen van het hekwerk in eigen beheer gebeurt maar dat er nu wel € 65.000 is begroot en vraagt waar dat bedrag voor benodigd is.

De heer Van der Laan antwoordt dat het hekwerk in eigen beheer wordt geplaatst maar dat er materialen en specialistisch materieel voor nodig is. Dit materieel wordt ingehuurd en de namen van deze bedrijven staan als leverancier op de bordjes langs de dijk.

Blz. 82; Bijlage 1; nr. 915 Graafwerende maatregelen bever

De heer In 't Hout vraagt of het waterschap zelf een machine heeft aangeschaft voor het aanbrengen van graafwerende maatregelen.

De heer Van der Laan antwoordt dat de werkzaamheden door een aannemer worden uitgevoerd. Wij hebben geen eigen machine voor deze specialistische werkzaamheden.

Bestuursvoorstel

Blz. 7; 4. Stand van de algemene reserves

De heer Boter zegt dat het weerstandsvermogen is afgenomen en vraagt of het doel hiervan is om naar het wettelijk minimum aan weerstandsvermogen te gaan of omdat het moeilijke jaren zijn en het geld wordt gebruikt om de lasten niet te hoog te laten stijgen.

De heer Van der Laan antwoordt dat op basis van het risicodossier is bepaald hoeveel geld nodig is als minimale reserve. Het wettelijk minimum wordt in acht genomen. Het is altijd kiezen voor balans tussen risico en realistische reservering.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

1. De begroting 2024 vast te stellen.
2. C-kredieten beschikbaar te stellen voor € 10.167.000,-.
3. Een mandaat met betrekking tot treasury te verstrekken aan het dagelijks bestuur met betrekking tot de voorziene transacties zoals opgenomen in de begroting onder hoofdstuk 3 J. Financiering.

7. Aanvraag voorbereidingskrediet Vervangen vuilroosters op diverse RWZI's

De heer Jansen zegt dat voorliggende voorstel een soortgelijk voorstel is zoals de vorige waarbij een flitsexcursie naar de RWZI Veendam is geweest en dit zeer verhelderend werkte. Mogelijk dat er een koppelkans kan worden benut om te kijken wat er in de markt beschikbaar is omdat er niet veel leveranciers zijn voor vuilroosters.

De heer Timmer antwoordt dat er een trommelzeef wordt voorgeschreven in het bestek. Op zich is het voor alle RWZI's hetzelfde. In het bestek wordt voorgeschreven wat het waterschap wil. Er bestaat geen discussie over de methode. Het implementeren van de trommelzeef in het huidige proces is de uitdaging in deze. RWZI Veendam is een uitzondering en een ander project omdat er ook een zandcycloon moet worden vervangen en de elektriciteitsruimte moet worden aangepast.

De heer Jansen concludeert dat het aanbrengen van een trommelzeef bij RWZI Scheve Klap niet meer nodig is omdat deze RWZI geen functie meer heeft.

De heer Timmer antwoordt dat door het aanleggen van een persleiding van 6 km onze afvalwater van de RWZI Scheve Klap in de toekomst kan worden gezuiverd bij het waterschap Noorderzijlvest. RWZI Scheve Klap is maar een hele kleine RWZI.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

Een voorbereidingskrediet van € 160.000,- beschikbaar te stellen voor de voorbereidingskosten ten behoeve van het vervangen van grofvuilroosters op 10 RWZI's.

8. Aanvraag voorbereidingskrediet Kadeversterking Onner- en Oostpolder

Blz. 7; Financiën, 2 alinea

Mevrouw Kuiper vraagt zich af of het in de toekomst vaker gaat gebeuren dat er een aantal rollen intern worden ingevuld bij dergelijke projecten.

De heer Van der Laan antwoordt dat bij projecten altijd de keuze wordt gemaakt om werken in eigen beheer uit te voeren dan wel een ingenieursbureau in te huren.

Er is bewust gekozen om voor dit project een aantal rollen intern te vervullen.

De heer Jansen vraagt wat de doorlooptijd van de voorbereiding is. Mogelijk dat halverwege de voorbereidende werkzaamheden een stand van zaken aan het algemeen bestuur kan worden gegeven.

De heer Boter zegt dat dit project als proef zou kunnen dienen om het bestuur tussentijds te informeren. Inkijk geven welke onderzoeken er zijn geweest en waarom deze onderzoeken nodig zijn.

De heer Jansen zegt dat het bestuur dan ook op de hoogte van de complexiteit is waar het ambtelijk apparaat mee kan zitten te worstelen.

De heer Van der Laan antwoordt dat mogelijk tijdens een informele bijeenkomst het bestuur halverwege de voorbereiding kan worden bijgepraat over de stand van zaken. De mogelijkheid bestaat ook dat er een veldbezoek wordt georganiseerd.

De verwachte doorlooptijd van de voorbereiding van de Kadeversterking Onner- en Oostpolder is ongeveer 1 jaar.

De heer In 't Hout verbaast zich over voorliggend voorstel en vraagt of alle bergingsgebieden worden herzien en dat mogelijk de kades verhoogd moeten worden. Bij de aanpassingen van Lappenvoort was de voorbereiding te snel gegaan waardoor er aanpassingen nodig waren.

De heer Van der Laan antwoordt dat in de polder Lappenvoort veel ontwikkelingen zijn geweest waardoor er aanpassingen nodig waren.

Bij aanleg van de polders waren de normen lager dan de huidige normen. De polders moesten in een korte periode en snel worden ingericht. De bergingspolders zijn nu opnieuw beoordeeld. De bergingsgebieden zijn onderdeel van ons watersysteem, hoe weinig ze ook worden ingezet. Alle watergangen dienen te voldoen aan de veiligheidsnormen dus ook de bergingsgebieden.

De heer In 't Hout zegt dat dit betekent dat alle bergingsgebieden opnieuw worden beoordeeld.

De heer Van der Laan antwoordt dat ook alle regionale waterkeringen en de zeedijk periodiek moeten worden gemonitord op basis van de gestelde normen. Hieronder vallen ook de bergingsgebieden.

De heer Wouters zegt dat de normen politiek en democratisch worden vastgesteld.

De heer Jansen vraagt of er onderzoek is gedaan om de bergingspolders te gebruiken om het water vast te houden voor droge periodes in de zomer.

De heer Van der Laan antwoordt dat de aanliggende natuurgebieden worden gebruikt om water vast te houden. De bergingsgebieden zelf niet. Bergingsgebieden zijn bedoeld als waterontlasting bij veel neerslag en onmogelijke waterafvoer naar zee. De bergingsgebieden zijn aangewezen voor tijdelijk gebruik bij hoog water en hiervoor dienen ze altijd beschikbaar te zijn. Na hoog water wordt het water weer afgelaten.

Op meerdere plekken in ons gebied wordt water bovenstrooms vastgehouden, met name in de natuurgebieden zoals Deurzerdiep en Mandelanden. Het water kan worden gebruikt in de droge periodes in het voorjaar en de zomer.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

Een voorbereidingskrediet van € 400.000,- beschikbaar te stellen voor de voorbereidingskosten van de kadeversterking Onner- en Oostpolder.

9. Rondvraag

Mevrouw Lenting vraagt of er bekend is wat er geloosd wordt door Nedmag via de VKA.

De heer Timmer antwoordt dat de lozing plaatsvindt op de Dollard. Het waterschap heeft hier geen bevoegd gezag, dat wordt ingevuld door de provincie.

10. Sluiting

De heer Boter bedankt eenieder voor diens inbreng en sluit de vergadering.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 29 november 2023.

Jan van der Laan,
secretaris

Jasper Boter,
voorzitter